

Palo- ja pelastustoimen työ: hyvät käytännöt

Pyörää ei kannata keksiä uudelleen. Pohditaanko työyhteisössänne perehdytykseen liittyviä käytäntöjä tai liikuntakoulutuksen uudelleen järjestämistä? Entä urapolkuja, organisaatioiden välistä yhteistyötä tai tiimityön malleja? Kokosimme tälle sivulle hyviä käytäntöjä palo- ja pelastustoimialalta eri puolilta Suomea. Tutustu tarinoihin ja vinkkeihin ja poimi joukosta parhaat

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Perehdyttäminen, varhainen tuki ja urapolku

Hyvällä perehdyttämisellä on suuri merkitys palo- ja pelastustehtävien sujuvuudelle. Varhainen tuki edellyttää toimivia yhteistyörakenteita. Urapolkujen rakentaminen on palo- ja pelastustoimen tulevaisuutta.

Perehdyttäminen

Perehdyttäminen on paitsi työnantajan velvollisuus myös merkittävä tekijä uuden työntekijän ammatti-identiteetin, osaamisen ja työhyvinvoinnin muodostumisessa. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksessa on kehitetty kaksi toimivaa käytäntöä uusien työntekijöiden perehdytykseen ja tukeen. Uuden palomiehen perehdytyksessä sovelletaan parityöskentelyjaksoa kokeneen palomiehen kanssa (actor-mentor-malli). Tuoreille paloesimiehille järjestetään vertaistukea kokeneilta esimiehiltä (mestari-kisälli-malli). Molemmissa malleissa pystytään järjestämään aikaisempaa käytäntöä pidempi perehtymis- ja tukijakso.

[Tutustu perehdyttämisen hyvään käytäntöön](#)

Varhainen tuki

Mahdollisimman aikaisessa vaiheessa käyty varhaisen tuen keskustelu helpottaa työntekijää selviytymään työssään ja ehkäisee sairauslomia. Yksilötason toiminta- ja työkykyyn liittyvä ongelma ei etene ja kasva työyksikössä suuremmaksi – alkaen yksilön työkyvyn alenemisen lisäksi vaikuttaa työyhteisön työilmapiiriin ja työhyvinvointiin.

[Tutustu varhaisen tuen hyvään käytäntöön](#)

Urapolku

Urapolku-ajattelulla tarkoitetaan sitä, että työkyvyttömyyseläkkeen sijaan etsitään aktiivisesti sellaista työtä, joka on tekijälleen mielekästä ja jäljellä olevan työkyvyn puitteissa mahdollista tehdä. Työnantajalla on useimmiten tarjota lukuisia erilaisia tehtäviä, joihin tarvitaan osaava tekijä.

[Tutustu urapolku-ajattelun hyvään käytäntöön](#)

Liikunta

Liikunnan harrastaminen on tärkeää palo- ja pelastustoimen henkilöstölle. Liikunta auttaa selviytymään työstä, edistää työkuormituksesta palautumista ja antaa hyvän unen. Toimiva liikuntakoulutus ja liikuntavastaavien kouluttaminen antavat eväät pitkille työurille.

Toimiva liikuntakoulutus

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksella pidetään kaikille työntekijöille avoin kehonhuoltotunti. Tunti koostuu aerobisesta alkulämmittelystä, dynaamisesta

liikkuvuusosiosta, tasapainoharjoituksesta ja loppuverryttelystä. Liikuntatunti pidetään Oulun paloaseman liikuntasalissa viikoittain samaan aikaan.

[Tutustu liikuntakoulutuksen hyvään käytäntöön](#)

Liikuntavastaavien koulutus

Palo- ja pelastustyö on fyysisesti kuormittavaa. Palomiesten itsensä, työparin sekä pelastettavien turvallisuuden kannalta palomiehen fyysisen toimintakyvyn on oltava riittävä. Pelastustehtävissä ja liikuntatilanteissa työvuorossa tapahtuu myös paljon tapaturmia. Helsingin pelastuslaitoksen neljässä vuorossa toimii työvuoroliikuntakoulutus sekä fyysisen toimintakyvyn arviointi FireFit-menetelmällä. Vuorojen palomiehistä on koulutettu liikuntavastaavia, jotka ovat myös FireFit-testaajia.

[Tutustu liikuntavastaavien koulutuksen hyvään käytäntöön](#)

Tiimitoiminta, organisaatioiden välinen yhteistyö ja työterveysyhteistyö

Tiimitoiminta sitouttaa yhteiseen tekemiseen. Organisaatioiden välinen yhteistyö edellyttää luottamusta ja yhteistyöhalukkuutta, mutta edistää kaikkien osapuolten turvallisuutta. Toimiva työterveysyhteistyö on riskialttiilla alalla kaiken A ja O.

Tiimitoiminta

Kanta-Hämeen pelastuslaitoksella on perustettu toiminnan kehittämiseksi ja käytäntöjen yhtenäistämiseksi tieliikennepelastamisen tiimi, joka toimii pääosin itseohjautuvasti. Tiimin tavoitteena on kehittää toimintatapoja liikenneonnettomuustilanteissa ja siten parantaa sekä toiminnan laatua että pelastajien turvallisuutta tilanteessa. Tiimin jäseneksi on saanut ilmoittautua oman halukkuuden, motivaation ja osaamisen mukaan. Näin on saavutettu parempi sitoutuminen yhteiseen tekemiseen. Oman mielenkiinnon ja osaamisen mukaiseen toimintaan osallistuminen on koettu motivoivaksi ja työryhmän työskentely tulokselliseksi.

[Tutustu tiimitoiminnan hyvään käytäntöön](#)

Organisaatioiden välinen yhteistyö

Meillä täällä hommia ei tee kenttäjohtajat ja P3:t, vaan täällä tekee hommia Ville, Martti ja Jaska, ja yhteinen hiili on kirkkaan punainen

Satakunnassa Porissa on toteutettu poliisitoimen, palo- ja pelastuslaitoksen ja ensihoidon toimijoiden yhteisiä operatiivisen johtotason harjoituksia. Lisäksi yhteyttä pidetään tiiviisti myös organisaatioiden eri tasojen (kenttäjohtajat, johtajat, esimiehet) välillä. Tavoitteena on oppia tuntemaan paremmin muiden organisaatioiden toimintamalleja ja työntekijöitä. Paremman tuntemisen myötä toiminta yhteisissä hälytystehtävissä on luontevampaa ja sujuvampaa edistäen paitsi tilanteen ratkaisemista myös työhyvinvointia.

[Tutustu organisaatioiden välisen yhteistyön hyvään käytäntöön](#)

Työterveysyhteistyö

Palo- ja pelastusala ominaispiirteineen on työterveyshuollolle erityislaatuinen asiakas. Tuloksellinen yhteistyö työterveyshuollon ja palo- ja pelastusalan välillä vaatii työterveyshuollon ammattilaisilta vankkaa osaamista esimerkiksi monenlaisten altisteiden terveysvaikutuksista ja toimintakyvyn arvioinnista. Tuloksellinen työterveysyhteistyö vaatii onnistuakseen huolellista suunnittelua ja henkilöstössä tapahtuvien muutosten ennakoivaa havainnointia. Työterveysyhteistyön merkitys korostuu, kun työterveyshenkilöstö vaihtuu.

[Tutustu työterveysyhteistyötä koskevaan hyvään käytäntöön](#)

Kysy lisää asiantuntijoiltamme

Jouni Sipponen

asiakkuuspäällikkö

Sähköpostiosoite

jouni.sipponen [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 7023

Anne Punakallio

johtava tutkija

Sähköpostiosoite

anne.punakallio [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 2648

Satu Mänttari

johtava tutkija

Sähköpostiosoite

satu.manttari [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 6093

Tutustu myös

Palvelu

Pelastushenkilöstön työ- ja toimintakyvyn arviointi

Palo- ja pelastusalalla on työskenneltävä fyysisesti ja henkisesti kuormittavissa, vaihtelevissa ja poikkeavissa olosuhteissa...

Avainsanat

pelastusala